

L'HOSPITALITAT obre la porta a la pau

2026

#caminsd'hospitalitat

DECÀLEG CAMINS D'HOSPITALITAT

“La pràctica de l'hospitalitat constitueix una bona notícia i un autèntic acte profètic de resistència i esperança”

Alberto Ares

Actualment, els desplaçaments forçats continuen a causa de guerres, conflictes armats, efectes adversos del canvi climàtic, desigualtats i vulneracions dels drets humans.

Continuem cridant l'atenció sobre el drama que suposa el desarrelament i també sobre la discriminació de què són víctimes les persones migrants forçades i refugiades. En molts llocs del món s'aixequen barreres físiques i socials que dificulten l'acollida; són cada vegada més grans els “murs entre els països i en els mateixos cors de les persones”, afectant directament la salut mental i física de qui s'ha vist obligat a deixar la seva llar.

El model de securització i externalització que s'ha imposat en la majoria de països es basa en una hipòtesi falsa segons la qual les persones migrants són una amenaça, fet que reforça els prejudicis, criminalitza i deixa les persones exposades a violències físiques, culturals i estructurals. Són les polítiques les que irregularitzen i situen en vulnerabilitat les persones migrants.

Com a conseqüència de la desprotecció dels drets humans de les persones migrants, l'experiència de migrar es viu enmig de la mateixa precarietat de recursos i fins i tot afrontant violències similars a les que les van expulsar dels seus països d'origen.

És urgent promoure una cultura que protegeixi els drets i la dignitat de les persones migrants i refugiades, mobilitzar accions i polítiques que afavoreixin el seu desenvolupament humà i, de manera urgent, incrementar els esforços col·lectius perquè totes les persones que s'han vist forçades a migrar puguin assolir una integració efectiva en tots els països de destinació.¹

L'any 2026 l'hospitalitat obre les portes a la pau:

“La cultura de pau implica un conjunt de valors, actituds i estils de vida que afavoreixen la convivència pacífica, reconeixent que els conflictes són inevitables. En aquest sentit, el paper de la ciutadania és el d'actors, no només espectadors, en la construcció de la pau, tant a nivell internacional com en els nostres contextos locals i quotidians. Tot i que la Pau amb majúscula romandrà sempre en el nostre horitzó, tenim la tasca d'anar construint paus en minúscula, encara que siguin imperfectes.”²

¹ Missatge del Papa Francesc per a la celebració del Dia Internacional de les Persones Refugiades, 2024.

² Somiar el futur amb esperança, Companyia de Jesús d'Espanya, 2024.

01 PRACTICAR EL DEURE DE FRATERNITAT

L'hospitalitat és una forma de practicar el deure de fraternitat establert a la Declaració Universal dels Drets Humans, que ens convida a viure com una gran família humana.

La fraternitat com a resposta a la cultura estesa del rebuig, de l'individualisme i de la por a l'estranger, que permet fer front a tant violències contra les persones més vulnerables dins la societat. Es tracta d'una qualitat de les relacions humanes present en les pràctiques d'hospitalitat, on es planteja la sortida cap a l'altra persona des de l'amor.

04 GARANTIR EL DRET A TENIR DRETS

La cultura política de l'hospitalitat ens permet avançar cap a la justícia des de l'exercici ple dels drets humans.

Es requereixen polítiques públiques permanents, integrals i hospitalàries que garanteixin els drets, que frenin la discriminació i que promoguin l'acollida de les persones migrants amb les seves històries, tradicions i cultura. S'obren les portes a la pau a través de polítiques d'Estat a llarg termini que garanteixin la mobilitat de les persones, l'obtenció de documents que reconguin la seva identitat, l'accés a mitjans de vida, l'habitatge, l'educació, la salut, entre altres. Cal facilitar la regularització de la seva situació jurídica, ja sigui en trànsit o per permetre la vinculació efectiva com a membres de la societat amb possibilitats econòmiques i socials d'aportar-hi. Independentment de l'estatus migratori, els drets humans han de ser sempre garantits pels Estats.

02 OFERIR REFUGI I GARANTIR LA NO DEVOLUCIÓ

Les persones forçades a migrar tenen dret a la protecció internacional i els Estats han d'oferir refugi i garantir el principi de no devolució.

Des de l'hospitalitat que obre les portes a la pau, aquest és un deure que s'estén a totes les persones de la societat i implica fins i tot obrir la frontera interior, la pròpia casa, la institució, la ciutat, perquè la vida i la dignitat de les persones forçades a migrar siguin protegides en tots els sentits, no només jurídicament; acollir-les perquè no hagin de tornar a viure violències.

05 TRANSFORMAR LES ACTITUDS QUOTIDIANES

"El amor, ple de petits gestos de cura mútua, és també civil i polític, i es manifesta en totes les accions que busquen construir un món millor."

Obrir la porta a la pau és una invitació perquè, de manera personal, tant les persones que migren com les de les comunitats d'origen, trànsit, destinació i retorn, es disposin a transformar comportaments i actituds que discriminen, per tal que, des de la llibertat, triïn enderrocar els murs i permetre la trobada humana.

03 ACABAR AMB ELS ENTORNS TORTURANTS

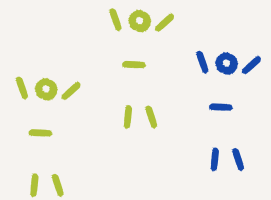
L'hospitalitat és esperança i és una protecció real que reconeix, recupera i promou la dignitat de cada persona.

Els centres de detenció, les deportacions a països d'origen o a tercers països sense el degut procés, així com les polítiques i pràctiques restrictives, afecten la salut física i mental de les persones migrants i refugiades: són evidència de l'hostilitat instaurada en la governança migratòria global.

06 RECONÈIXER UN LLOC PER A LES NENES, NENS I ADOLESCENTS MIGRANTS

L'hospitalitat obre les portes a la pau quan és capaç de garantir el reconeixement de les infàncies migrants.

El futur serà d'esperança si les nenes, nens i adolescents forçats a migrar troben un lloc on puguin continuar els seus projectes de vida. Aquest futur es construeix al seu costat, promovent un sistema que els acompanyi, els escolti i els integri a partir de les seves experiències, somnis, propostes i dols migratoris.

07
PROMOURE LA JUSTÍCIA DE GÈNERE

L'hospitalitat radical implica reconèixer les asimetries en l'accés a recursos, oportunitats i espais de decisió que afecten especialment dones i nenes.

Aquestes desigualtats estructurals exposen les dones i nenes migrants a riscos específics, com la feminització de la pobresa, les múltiples formes de violència (física, psicològica i sexual), el tràfic amb finalitats d'explotació sexual i l'explotació laboral. Una manifestació específica d'aquesta violència és la sobrecàrrega de cures, juntament amb la invisibilització i la manca de reconeixement d'aquest treball essencial per a la sostenibilitat de la vida. Des d'una cultura de l'hospitalitat, és fonamental promoure la ruptura d'aquestes asimetries i assumir les cures com una responsabilitat ètica i política compartida.

08
AVANÇAR CAP A LA PARTICIPACIÓ PLENA

L'hospitalitat és una invitació a garantir la participació de les persones migrants com a part dels elements que facilitaran els processos d'inclusió en les comunitats locals.

S'obren les portes a la pau quan es reconeix que les persones migrants i refugiades "no arriben amb les mans buides: porten amb elles la riquesa del seu coratge, la seva capacitat, les seves energies i les seves aspiracions" (Francesc, 2018, p. 3). Avançar en la participació és generar un interès autèntic en la història de la persona que arriba per descobrir els "tresors de la seva cultura", que enriqueixen la vida de qui les rep, i potenciar el procés d'integració dins les comunitats locals per contribuir a la construcció d'aquest futur compartit.

09
UTILITZAR LES ULLERES DE LA JUSTÍCIA SOCIOAMBIENTAL

L'hospitalitat radical implica reconèixer que som habitants d'una Casa Comuna i que la seva cura és una responsabilitat compartida.

La mirada de la justícia socioambiental ens permet adonar-nos que les emergències climàtiques accentuen les desigualtats existents i creen noves injustícies: moltes persones es veuen forçades a desplaçar-se. La responsabilitat compartida implica coneixement científic, sabers locals i acció pública.

10
CONSTRUIR XARXES D'HOSPITALITAT AL MÓN

La construcció d'una cultura més gran d'hospitalitat a la societat requereix l'esforç conjunt de moltes més persones en tots els països.

L'hospitalitat és ètica, és política, és acció quotidiana i pràctiques compartides. L'hospitalitat és al cor de l'espiritualitat. L'hospitalitat és un pilar de la cultura humana. L'hospitalitat és la possibilitat d'imaginar i caminar cap a un món millor per a tothom. És una porta que s'obre cap a la pau. És fonamental continuar teixint xarxes que afavoreixin una resposta integral que impliqui col·laborar més enllà de les institucions i contextos específics, per acompanyar el camí de les persones migrants forçades des de l'origen.

